

ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ В УКРАЇНІ

Христенко О.А. канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри економіки підприємств

Самбурська О. В., , здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Питання трудової міграції є досить актуальними на сучасному етапі розвитку України. Адже міграція робочої сили, як економічне явище, є одним із факторів, що формують суспільство, що безпосередньо впливає на його формування та функціонування.

За роки незалежності України активізувались процеси трудової міграції. У середньому за період від 1 місяця до 1 року близько 5 мільйонів людей їдуть за кордон на заробітки. Громадяни виїжджають не лише з міст, а й із сільських районів, особливо прикордонних. Як правило, люди залишають свої домівки у найбільш працездатному віці - 30-40 років. Отже, експорт робочої сили великий. Це явище має свої позитивні та негативні наслідки, які на сучасному етапі потребують ґрунтовних досліджень і конструктивних рекомендацій. Дуже важко оцінити реальний масштаб міграційних процесів, а тому складно розробити міграційну політику, яка відповідає вимогам часу.

Дослідженням міграційних процесів в Україні, їх впливу на демографічний розвиток, рівень життя, освіти та зайнятості, а також формуванню міграційної політики і впливу міграції на соціальну безпеку країни присвячені праці відомих українських вчених: А. Сухорукова, Е. Лібанової, О. Малиновської, С. Пирожкова, О. Позняка, І. Прибиткової, У. Садової, М. Шульги, Т. Драгунової та ін.

Метою даного дослідження є аналіз проблем трудової міграції в Україні, шляхів їх вирішення та її вплив на економіку країни.

Доцільно сформулювати теоретичну сторону концепції міграції як економічного явища. Трудова міграція - це рух працездатного населення з економічних причин. На даний момент питання трудової міграції є одним з

найактуальніших для України, як з економічної, так і з соціальної точки зору. Україна знаходиться на п'ятому місці в світі за кількістю трудових мігрантів, пропускаючи вперед Мексику, Індію, Росію і Китай. Таким чином, дослідження причин і наслідків міграційних процесів в Україні, як позитивних, так і негативних, є актуальними на сучасному етапі.

Виділимо ряд основних проблем, які, на нашу думку, спричиняють стрімку міграцію населення України:

- національна різниця у заробітній платі, яка обумовлена неоднаковими розмірами вартості робочої сили, яка залежить від обсягу природних і історично існуючих потреб, витрат на виховання працівника, продуктивності та інтенсивності праці в країні;

- в Україні ще не ратифіковано Конвенцію Міжнародної організації праці про трудове регулювання у сфері міграції, яка уповільнює розробку національного законодавства, що має відповідати міжнародному праву;

- безробіття в країні є однією з основних причин трудової міграції, але необхідно враховувати різницю між рівнем безробіття однієї країни та рівнем безробіття іншої країни, внаслідок чого іммігранти з країн з вищим рівнем безробіття прибувають у країни з нижчим рівнем безробіття;

- механізм взаємодії відповідних державних органів, що регулює в'їзд, виїзд, проживання та працевлаштування, не встановлений;

- політичне переслідування, яке є причиною для надання можливості особі, яка вчинила злочин у власній країні, подати клопотання про політичний притулок в іншій країні;

- особисті причини [1].

Підписання Угоди про асоціацію та шлях до безвізу між Україною та ЄС призвели до низки важливих реформ у сфері управління міграцією. В свою чергу, анексія Криму та конфлікт на Донбасі призвели до масштабних примусових виселень, глибокої економічної кризи та більш інтенсивної трудової міграції.

Однією з характеристик сучасної трудової міграції в Україні є динаміка процентної зміни емігрантів з великих міст та сільських районів. Спостерігається тенденція виїзду з України жителів західних регіонів і мешканців східних областей, які масово емігрують. Це спричиняє не лише дефіцит робочих місць, а й значні розбіжності в зарплатах в Україні та за кордоном. Причиною еміграції українців є дискомфорт загальної нестабільності в Україні, корупція, відсутність можливостей для розвитку та самореалізації [2].

Українці мігрують в країни, з якими Україна має спільні кордони, а саме: Росія, Німеччина, Чехія, Словаччина, Угорщина. До цього переліку можна додати Англію, Данію, Францію та інші. Громадяни прямують до цих та інших країн для поліпшення свого матеріального добробуту. Перебуваючи за кордоном, у мігрантів виникають питання щодо регулювання їхньої зайнятості та соціального захисту. Проблема не вирішується з ряду причин, оскільки питання праці та соціального захисту регулюються по-різному, залежно від того, постійно чи тимчасово проживає особа за кордоном.

З врахуванням нинішніх тенденцій відтоку українців за кордон зберегти позитивну динаміку зростання економіки складно. Проблемою українського ринку праці є трудова міграція. Підвищення мінімальної заробітної плати має стимулювати роботодавців, підвищувати заробітки найманих працівників. Зменшення податкового тягара для малого бізнесу та покращення умов адміністрування підприємницької діяльності, створення умов для виробництва певних видів товарів та послуг дозволить досягти суттєвих змін в економіці України.

Список використаних джерел

1. Структура та поняття міграції [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua156>.
2. Стаття «Проблеми та шляхи вирішення трудової міграції» Савка В.А. [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.